

LETOŠNJI PROGRAM LIKOVNIH RAZSTAV V JELOVŠKOVI GALERIJI

1. TOMAŽ KVAS (akad. slikar) od 1. do 11. aprila
2. STANE JARM (akad. kipar) in JULIJAN MIKLAČIČ (akad. slikar) od 15. do 25. aprila
3. FRANCE SLANA (akad. slikar) od 28. aprila do 6. maja
4. Samorastniki — BRATSTVO-ENOTNOST — od 7. do 16. maja
5. LJUBLJANSKI SAMORASTNIKI — od 18. do 30. maja
6. ALADAR ZAHARIŠ (akad. kipar) in STANE KUMAR (akad. slikar) od 1. do 13. junija
7. Dr. I. JENČIČ in MARJAN GARBAJS (razstava fotografije) od 14. do 23. junija
8. X. SKUPNA RAZSTAVA AKADEMSKIH SLIKARJEV IN KIPARJEV občine Moste-Polje od 24. junija do 1. avgusta 1976
9. RAZSTAVA AMATERSKIH SLIKARJEV občine Moste-Polje od 3. do 15. avgusta
10. ZORAN VOGRINČIČ (razstava fotografije) od 19. do 29. avgusta
11. IZIDOR URBANČIČ (akad. slikar) od 1. do 12. septembra
12. SONJA SKABERNE (akad. kiparka) in SAMO KOVAČ (akad. slikar) od 14. do 26. septembra
13. Inž. I. ČAMPA (kipar) od 28. sept. do 10. oktobra
14. ŽELEZNIK, OŠABEN, BEROVIČ (amaterski slikarji) od 12. do 24. oktobra 1976.

Nastop tria Lorenz in tenorista Mitje Gregorača v glasbeni šoli Moste

V petek, 27. februarja, je nastopil v glasbeni šoli Moste pri nas in po svetu priznani trio LORENZ, ki ga sestavljajo bratje Primož (klavir), Tomaž (violina) ter Matija (violončelo).

Trio Lorenz se je dalj časa izpopolnjeval po raznih krajih Italije, v Rimu, Sieni, Trstu in drugod. Ta izredno homogeni in kvalitetni ansambel je v zadnjih letih postal znan in slaven širje po svetu, saj je gostoval v skoraj vseh državah Evrope, pa tudi v več krajih Severne in Južne Amerike. Naj pripomnimo, da uvrščajo kritiki pomembnih glasbenih centrov Dunaja, Salzburga, Rima, Milana, Praga, Berlina, Moskve, itd. trio Lorenz med najkvalitetnejše tovrstne ansamble na svetu. Občani Most smo ga imeli priliko poslušati že nekajkrat v Jelovškovi galeriji, tokrat pa se nam je prvič predstavil v dvorani glasbene šole, ki je zelo primerna za takšne prireditve. Repertoar je bil pester, saj je vseboval skladbe od klasične in romantike do moderne. Avtorji, katerih dela je izvajal, so bili: H. Haydn, L. van Beethoven, A. Dvorak, P. I. Čajkovski, E. Grieg, S. Rahmaninov, B. Smetana in L. Lebič.

Nastopajoči so z odličnim ter do potankosti izdelanim interpretacijskim izrazom tako v tehničnem kot v umetniškem pogledu delovali na občinstvo izredno impresivno ter so tako ponovno navdušili prisotne poslušalce, ki so jih nagradili za veliko umetniško doživetje z dolgoletnimi aplavzi.

Pri tem velja omeniti tudi tenorista Mitjo Gregorača, ki je s svojim nadvse korektnim ter tehnično in umetniško dovršenim nastopom pripomogel k uspešnosti večera.

Vodstvo zveze kulturnoprosvetnih organizacij občine Moste-Polje se je s triom Lorenz dogovorilo še za dve gostovanji v letošnjem letu ob otvoritvah razstav v Jelovškovi galeriji.

GLEDALIŠKA SKUPINA IZ SATURNUSA JE ZA 8. MAREC UPRIZORILA ENODEJANKO MILETA KLOPČIČA MATI

Prizadevna skupina iz Saturnusa nas je zopet prijetno presenetila, tokrat z uprizoritvijo zahtevnejšega teksta. Predstavila se nam je namreč z enodejanko partizanskega dramatika in pesnika Mileta Klopčiča MATI.

V omenjenem delu nam avtor zgovorno in prepričljivo prikaže tragično podobo matere, ki v strahu za grunt sprva pokaže nerazumevanje za sinovo življenje, da hoče v partizane, kamor je proti materini volji že odšel njegov brat. Sprejeda v trenutku, ko zve, da je sin-partizan padel kot žrtev belogardista.

Velja omeniti, da so to delo med NOB izredno veliko igrali in doživelo prek 200 ponovitev.

Režijsko vodstvo je bilo v rokah Marjana Bajca, ki se je odločil za realistični koncept uprizoritve, v katerem so lahko vsi karakterji polno in prepričljivo zaživeli. Le mestoma bi bilo dogajanje lahko bolj dinamično, preprostejše, a s tem tudi stvarnejše.

Tudi scenarij zamisel je bila delo Marjana Bajca, realizirali pa so jo v delavnicah Saturnusa.

Kar se tiče interpretacije posameznih figur, nam je najbolj ostal v spominu lik matere, ki jo je prezentirala Jožica Kastelic. Zahtevno karakterno vlogo je odigrala s preprostim igalskim izrazom, sugestivno in povsem prepričljivo. To je bil lepo odigran lik preproste žene, matere. Hčerko Minco je igrala Jana Podgornik, ki je vsekakor napredovala glede igre, potrebno bi ji bilo le še nekoliko več sproščenosti.

S solidno in zanesljivo igro so še sodelovali Janez Hudeček kot partizan Peter, Andrej Valentincič kot partizan Andrej in Lado Sluga kot partizan Marko ter tako pripomogli k uspehu predstave. Velja še dodati, da sta na proslavi 8. marca sodelovala kot recitatorja Marko Dobrilovič in Biserka Habula, ki je recitirala dve svoji pesmi.

Pri tehnični izvedbi so še sodelovali: Lenčka Toni, Andrej Beti in Marjan Dobrilovič. Napovedovalec je bil Miro Kisel. Proslava 8. marca, ki so jo člani kolektiva izredno lepo sprejeli, je lep dosežek članov kolektiva Saturnus, ki potrjuje, da so Saturnizani aktivni tudi na področju kulture.

S predstavo MATI bodo člani igalske skupine Saturnus nastopili v raznih krajih občine, sodelovali pa bodo tudi na občinski reviji.

M. B.

Z lanske proslave v Saturnusu. Domači gledališčniki vedno navdušijo.

VESTI IZ KULTURE

V okviru kulturne akcije je gostovalo lutkovno gledališče JOŽE PEN-GOV v Bizoviku in Zeleni jami. Uprizorili so igrice Lutke strička Jurija.

Umetniški trio Ladko Korošec, Marjan Benedičič in Milan Stante že tretjo sezono nastopa po krajih naše občine in drugod. V zadnjem času so nastopili v Smartnem ob Savi, na Vevčah in v Hrušici.

Lutkovna skupina iz Zadvara je med drugim gostovala tudi v Zalogu in Zadobrovi. Uprizorila je enodejanko Frana Milčinskega Kljukčev rojstni dan in Carobna Krsnjica.

M. B.

IN MEMORIAM

BERNARD KOKALJ

Nihče se ne more izogniti kruti usodnosti človekovega konca. Vedno pride ob nepravem času, nepoklicana, nezaželena. S svojo ledeno koščeno roko poseže v mirno družinsko življenje, iz sredine dobrih ljudi iztrga najboljšega človeka.

Tako je sredi februarja izmed nas iztrgala dobrega očeta in aktivnega družbenopolitičnega delavca Andrejkovega ata oz. Kokaljevega Bernarda iz Vinj nad Dolskim.

Bernard se je rodil 1. 1898 v veliki kmečki družini (pri Tom) v Veliki vasi. Svoja otroška leta je zaradi pomanjkanja preživel pri materinih starših v Dolini, kjer se je srečal s trdim kmečkim delom, saj je moral tja v rejo že s tremi leti. Tu se je začel tudi učiti in izučil se je za zidarja. V svojem delu je tako napredoval, da je postal zidarski mojster. Delal je pri različnih gradbenih podjetjih ter svoje delo zaključil kot hišni zidar v Kartonažni tovarni. Leta 1962 so ga upokojili, vendar je še nekaj časa honorarno delal, potem pa je tudi to opustil in se posvetil domačim kmečkim opravilom.

Prebil je 1. svetovno vojno, zbolel za malarijo ter se po zdravljenju na Češkem vrnil v domovino, kjer se je star 26 let — poročil. Imel je osem otrok. Trdo je bilo treba delati in hudo garati, da je lahko preživel tako številno družino. Zato so živeli skromno in vsi so pomagali pri delu. Vendar to še ni bilo dovolj. Mogočna sovražnikova roka je v letih vojne vihre posegla tudi k Andrejkovim. Oče je bil dolgo v bolnišnici v Ljubljani (kjer si je zdravil roko), drugi pa so doma pomagali partizanom.

Takoj po vojni se je vključil v delo krajevnih in vaških odborov ter pomagal pri obnovi in gradnji porušene domovine. Bil je prvi občinski odbornik našega kraja (v občini Polje). Aktivno je sodeloval pri vseh odborih in organizacijah, posebno pa si je prizadeval za uresničevanje programskih načel krajevnih skupnosti. Za svoje požrtvovalno in nesebično delo je leta 1974 prejel tudi priznanje krajevnih skupnosti Dolsko.

Ko danes stojimo ob njegovem grobu, se zavedamo, da smo z Bernardom izgubili ne le dobrega očeta, ampak tudi človeka, ki je v duhu socializma in napredka pomagal pri graditvi naše družbe, človeka, katerega delo in uspehi so ponos naše krajevnih skupnosti. Zavedamo pa se tudi, da na njegovo mesto z vedno novimi idejami in delom stopajo njegovi otroci.

Vsem sorodnikom izrekamo globoko sožalje!

MARTINA TRDIN

OB ODPRTEM GROBU ALBINA PEČAVARJA

Turoben je zimski dan, ko te spremljamo na tvoji poslednji poti, dragi tovariš Albin, vsi, ki smo te poznali in te imeli radi. Poslavljamo se od tebe tvoji najdražji, znanci, prijatelji, bojni tovariši in člani zveze borcev, od tebe, ki so te oblikovali dobrota, plemenitost, veliko tovarištvo, iskrenost in nesebičnost. Vse življenje si se razdal, bil si človek, ki je ljubil ljudi, naravo in življenje z vso svojo notranjostjo, z vso svojo veliko vero v resnico in pravico.

Moščan si bil s srcem in dušo, čeprav si se tu naselil šele po osvoboditvi. Vzljubil si ta delavski predel.

Rodil si se v zibelki partizanstva, v junaški Beli Krajini, v številni kmečki družini. Okusil si trdi kruh kmečkega proletarca, saj je bila zemlja prerевна, da bi preživljala toliko ljudi. Trpel si krivico neenakosti, vedel si, kaj pomeni biti reven.

Nastopilo je najslabše, a hkrati najtežje obdobje naše zgodovine, narodnoosvobodilni boj. Takoj si spoznal, da to ni le boj za svobodo, temveč tudi boj za pravice delavskih in kmečkih proletarcev. Vključil si se v narodnoosvobodilno gibanje, postal si zaveden in predan aktivist. Sprva si opravljal nevarno in odgovorno nalogo dela terenca, a že maja 1. 1942 si vstopil v X. ljubljansko brigado. Kot borec te brigade si se bojeval širšem po Dolenjski, sodeloval v spopadih z Italijani in belogardisti, bil si vedno hraber in neustrašen borec. Belogardisti so se izogibali odprtega boja s partizani in so postavljali le zasede, v eno katerih si padel tudi ti. Ob umiku si zadel po hribu v Krko. Pri drsenju navzdol nisi bil več sposoben za boj. Zato si bil dodeljen glavnemu štabu Slovenije — zadalžen si bil za fotosekcijo. Nisi se omejil samo na delo v tej sekciji, s tebi zaničljivo delavnostjo si poprijel za vse, bil si povsod, kjer so potrebovali tvojo pomoč. Osvoboditev si dočakal v glavnem štabu narodnoosvobodilne vojske Slovenije.

Z ženo Albinco, pomembno aktivistko v Črnomlju, sta se vrnila v Ljubljano. Naselila sta se v Mostah, od koder je morala tvoja življenjska tovarišica med okupacijo zbežati pred fašisti, ki so ji zaplenili vse, kar je imela. Iz nič sta si morala osnovati svoj topli dom. Sodeloval si pri obnovi porušene domovine, udeleževal se prostovoljnega dela in bil zgled drugim s svojo delavnostjo. Radi smo se pogovarjali s teboj, radi izmenjavali pristranske besede. Iz vsake tvoje je zvenela ljubezen do dela in življenja.

Še nekaj ur pred smrtjo si se pred svojo hišo šalil z mimosidničnimi znanci, bil si vedno veselo razpoložen, saj si praznoval svoj rojstni dan. Nihče pa ni niti slutil, da se ti prava dan izteka življenje. Tvoje oslabljeno srce, ki je pred sedmimi leti premagalo težak srčni napad, se novemu ni moglo upreti. Obstalo je v trenutku. Svojim najdražjim nisi mogel izreči niti besedice v pojasnilo in slovo. Zrušil si se, ni te bilo več, zamrla ti je beseda na ustnicah, zastrl se je tvoj topli in odkritosrčen pogled.

Dragi Albin! Ljubil si življenje, ljubil si tudi našo lepo slovensko zemljo, za katero si se bojeval. Mirno počivaj v njej! Lahni vetrovi naj ti prinašajo selesenje belih brez iz tvojega rojstnega kraja.

Pogrešali te bomo, saj smo izgubili tihega, skromnega, dobrega in plemenitega tovariša.

KO ZB NOV Moste

PISMA BRALCEV • PISMA BRALCEV • PISMA BRALCEV • PISMA BRALCEV

TOVARIŠ UREDNIK!

V NAŠI SKUPNOSTI z dne 23. februarja 1976, šte. 2. letnik XVII, sem v rubriki Novice iz naših krajev med drugim prebral tudi sestavek o težavah, ki jih ima KS Polje zaradi vse močnejšega oviranja pouka na glasbeni šoli v Polju. Oviranje pouka da nastaja predvsem zato, ker stroji saturnskega obrata z močnim hrupom motijo glasbeni pouk na tej šoli. KS in njenim prizadevnim delegatom vse priznanje, ker so se lotili tega problema. Menim pa, da obstoj in delovanje glasbene šole v Polju ni samo problem KS Polje, temveč je to problem vseh KS, iz katerih otroci obiskujejo glasbeni pouk na tej šoli.

Prostore, v katerih je sedaj omenjeni moteni pouk, je glasbena šola v Polju dobila že leta 1953, torej tedaj, ko v Polju še ni bilo saturnskega obrata. Leta 1955 si je takratna glasbena šola — kljub težkemu finančnemu položaju, saj je delovala le od skromnih dotacij — iz svojih prihrankov dogradila prepotrebno avlo in večjo sobo za pisarno in pouk.

Vprašujem, kdo je kriv, oziroma kdo je dovolil, da je do takega stanja prišlo! Nekdo je moral dovoliti, da se je saturnski obrat razširil tudi v prostore glasbene šole v Polju in sprašujem, zakaj je bila glasbena šola tako utesnjena. Vem, da je namen glasbeni šoli odvzeti prostore že star. Spominjam se, da je šolski odbor glasbene šole v Polju pod predsedstvom predsednika inž. Zmagoslava Pipana na svoji seji 29. I. 1960 razpravljali o nameri, da se glasbeni šoli odvzamejo za potrebe združenih kmetijskih zadrug spodnji šolski prostori, to je velika šolska soba in pisarna. Po temeljiti analizi je takratni šolski odbor soglasno sklenil, da glasbena šola ne more odstopiti niti enega prostora, ker bi bilo s tem njeno delovanje

otežkočeno, oziroma deloma onemogočeno. Zamenjava teh prostorov z drugimi v osnovni šoli pa da ne pride v poštev. Samo strnjeno prostorov da zagotavlja red, disciplino in uspešen nadzor nad poukom in učenici, kar bi pri deljenih prostorih odpadlo. Odborniki so prišli do domisli: Koliko bi bilo koristi, če bi tudi druga nova podjetja, ki prav v velikem številu nastajajo po vsej Jugoslaviji, preprosto odzvala prostore drugim ustanovam in podjetjem, čeprav ta prav v redu in uspešno delujejo in opravljajo svojo nalogo, misleč si „boste že nekako, saj ste že enkrat spravljali skupaj to, kar imate. Zato dajte nekaj nam. Mi rabimo“.

Širjenje saturnskih obratov na račun glasbene šole ni pravilna rešitev za Saturnus. Če saturnskemu obratu manjka delovnih prostorov, naj si jih dogradi, saj je glavni obrat, tj. bivši kulturni dom v Polju, Saturnus dobil v dar. Rešitev ni v tem, da se odvzame tistemu, ki že uspešno deluje, temveč v tem, da si tisti, ki prostore potrebuje, zgradi nove. Svoje prostore!

Glasbena šola v Polju je v svojem kraju opravila svoje poslanstvo. Bila je stebler kulturnih dogajanj v Polju z okolico. V organizaciji te šole so bile domala vse kulturne prireditve v Polju z okolico.

Prisrčno je bil sprejet koncert za delavce Papirnice Vevče leta 1956 (TT z dne 18. X. 1956). Koncert so izvajali solisti in orkester ljubljanske opere. Koncertu je dirigiral znani skladatelj in dirigent, letošnji Prešernov nagajenec Rado Simoniti. V Polju je že leta 1953 deloval orkester glasbene šole, ki je v letu 1956 uspešno pripravil — v sodelovanju z DPD Svoboda Jožeta Mazovca — R. Gobca opereto Planinska roža, ki je bila izvedena kar 27-krat. (Slov. poročevalec šte. 68 z dne 21. marca 1956, Ljubljanski dnevnik z dne 7. marca 1956 in

Ljudska pravica z dne dne 12. maja 1956). V izvedbi učencev in orkestra glasbene šole v Polju so imeli občani priljubljenost, da so si ogledali otroško spevoigro R. Gobca Kresniček, ki jo je kar dvakrat z uspehom postavila na oder takratna profesorica glasbene šole, sedaj že pokojna Vida Jesih (izvedba leta 1953). V organizaciji glasbene šole je bila leta 1955 (v prostorih te šole) razstava slikarjev. Med drugimi je razstavljal tudi Dore Klemenčič.

Naj navedem še nekaj prireditev: leta 1955 je v Polju gostovala ljubljanska opera z opero B. Smetane Prodana nevesta. Predstava je bila na prostem za domom takratnega TV Partizan (Slov. poročevalec, stran 158 z dne 8. julija 1955). Ljubljanska drama je leta 1956 gostovala na prostem (v vevškem bazenu). V počastitev 15-letnice delovanja glasbene šole v Polju je bil tu koncert. (Delo 6 ali 8. julija 1961); enako v Zadobrovi. Koncert je izvajal šolski orkester s solisti. Dohodek od koncerta smo odstopili za gradnjo vodnjaka pri graditvi nove šole v Polju.

O dejavnosti glasbene šole je razbrati tudi iz prispevkov v sobotnem časopisu Delo z dne 6. februarja 1960 z naslovom Prislulnili so času a ne vsi. Spricho kulturnega mrtvila v Polju se upravičeno vprašujem, zakaj tako in kdo je temu kriv?

Na vse pristojne apeliram, da bi glasbena šola v Polju, ki je druga najstarejša tovrstna šola v Ljubljani in bi naj letos slavila 30-letnico obstoja, vsaj po tridesetih letih dobila možnosti za nemoteno opravljanje svojega poslanstva. Saj se je samo v polovici časa njenega uspešnega delovanja v to šolo vpisalo 1615 učencev.

LEP POZDRAV
ZORAN AŽMAN